

(המשך מעמוד 15)

להגדיר יעדים. כשאין תוכנית כזאת, משקיעים קצת לכל הכיוונים ולא משיגים מאסה קריטית בשום דבר.

היתה ביקורת עליך שאתה מוגבל משום שאתה לא אישי-שרדה, שלא היית בשמחה.

היה נגר אחד שאמר עליי שאני לא זחלתי בשדה-הקוצים. אז קודם כל אני רוצה לומר שהוא

„גם לפני מילחמת שלום הגליל היה שם שקט. היחה לנו הבנה עם מי שווה אז בגבול, וזה נשמר יפה”

צדק. אני לא זחלתי בשדות-קוצים. לעיתים מרוב זחילה בקוצים ומרוב אבק מאבדים את התמונה הכוללת, וזה מה שקרה לו בלבנון. אני הצגתי תמונה כוללת עם צילומים וסויר עם. ולא התקבלה תשובה על התמונה שלי. ואני מחכה שיענו לשאלות המהותיות. חוץ מזה, לא שמעתי שכרי להיות מבקר

חלקה טובה בצבא. קרנציות קצרות כפיקוד נכיר זה ראש קטן. קצין שמכהן שנה בקרנציה פיקודית — מתוך השנה הזו הוא עוסק בשלושת החודשים הראשונים בלימוד התפקיד ובשלושת החודשים האחרונים בעשיית לובי לעצמו לתפקיד הבא. וכאמצע הוא מנסה רק דבר אחד — לא להסתכר. וזה מה שאני קורא ראש קטן.

אתה לא חושב שזה קשור למילוח מות בין הרמטכ"ל לשרהביטחון?

השיקולים הם שיקולים אישיים. הרמטכ"ל יכול לרצות הרבה דברים, אבל מן המפורסמות שגם לשרהביטחון יש עמדה.

אבל עמדתו בנושא הדוח לא בוצעה.

הוא אמר שזה לא בסדר ושיתוף זה לא יקרה. הייתי אומר שבמילחמת של"ג כל הכיתה נכשלה ביבשה, ובמקום לברוק מה הסיבות, קידמו את כולם והמשיכו לשחק בכיסאות מוסיקאליים כאילו כל הצבא טוב סביב רצונו של איש אחד.

אולי לא דנו בדוח בגלל שיקולים פוליטיים שהם מעבר לצבא?

אני מפריר בין יעדים לוגיסטיים למדיניים. היעדים המדיניים היו רפוקים. אבל זה לא אומר שאי אפשר לבצע את היעדים הצבאיים כמו שצריך.

הרי אמרו שדיון בדוח-הדוח הוא כמו ועדת חקירה למילחמת-הלבנון.

אף אחד לא נתן לי מנדט לחקור פוליטיקאים, ואני לא עושה את זה. יש בעיה בכך שהפוליטי

כפעם הראשונה כשלא נתנו לי את הנתונים שהייתי צריך לקבל כדי להכין את העבודה בתוקף תפקידי וסיווגי הביטחוני. היו לי שתי אלטרנטיבות — האחת לקרוא למפקדי לדין תורה אצל הרמטכ"ל. היה לי ברור לחלוטין שכאשר אלוף-מישנה לוקח אלוף לדין אצל הרמטכ"ל, האל"מ מפסיד. מה גם שהרמטכ"ל היה צריך להיות מודע לעובדה שיש לי קשיים בהכנת העבודה שהטיל עליי לבצע. האפשרות השנייה היתה להתפטר, אבל אז חשבתי שזה ימנע את השלמת המשימה שראיתי אותה כבעלת חשיבות עליונה.

נשארה ררך שלישית, והיא לצלם את המיס מכים. התלבטתי וצילמתי.

כפעם השנייה היתה לי התלבטות לפני שהע" ברתי את העבודה לשרהביטחון. עשיתי כל מה שיכולתי כדי למכור את העבודה בתוך צה"ל. רק כשהשתכנעתי שהרמטכ"ל, מסיבותיו, לא מתכוון לדרוך בה. ואחרי הרבה חודשים והרבה שיחות עם הגורמים בתוך הצבא, הגעתי למסקנה שהי

אתה מרגיש קרוב?
לא. אני מנסה לא לפתח תסביכירדיפה. אני לא בן 5, ואף אחד לא הכריח אותי להילחם. לא הכריחו אותי להתפטר מהצבא. אני חושב שזה מחיר זניח לעומת הנושא שבו אנחנו עוסקים. הייתי עושה את זה שוב.

הציעו לך עבודה בחוץ?
עבודה לא מציעים היום בצורה נדיבה, בגלל המצב הכלכלי. במיקרה שלי יתכן שיש תוספת, שמשמעה הוא שבמוסדות הקשורים במערכת הביטחון העסקתי לא תהיה בעדיפות עליונה.

דחו אותך ממקומות עבודה?
התעוררו כמה קשיים, אבל יש לי תעודות שאני מתמודד עם קשיים. אני מניח שאתגבר על זה.

כמה זמן אתה כבר מובטל?
חצי שנה.
אתה סובל?
תלוי ממה. בוודאי לא נהייתי כאשר גורמים מוסמכים במערכת הביטחון ראו ליסח"הציבור

רמטכ"ל לוי (עם רפאל איתן)
אני מאוכזב מן הרמטכ"ל. לא כועס עליו!

נושא מספיק חשוב להעלות אותו בפני שר הביטחון.
בלומד, עקפת את הרמטכ"ל?
לכן היתה לי התלבטות מצפונית. אבל חשבתי שהאלטרנטיבה — לא לעקוף — משמעותה לתת יד לקשר של שתיקה וטיחה, ובגלל הסיבה הזאת בריק הפסדנו בלבנון.

ההתלבטות היותר קשה, המצפונית, היתה לפני שפניתי לחברי ועדת-החקירה הביטחון של הכנסת. ושוב, לא פניתי לדרג הפוליטי לפני שעברו חודשים רבים וארוכים מאז שהבאתי את העבודה ללישכת שרהביטחון, ושוב לא קרה שום דבר. הגעתי למסקנה שהמחיר של שתיקה במונחי המילחמה הבאה הוא בלתי-אפשרי, ולכן בחרתי בקשת רחבה של ח"כים ממפלגות שונות — לפרום של ועדת-החקירה הביטחון, שבו יושבים גם אבא אבן וגם אהוד אולמרט. גם אז הועבר הנושא ולא נלמד הרוח. הרוח הוא של צה"ל.

על מה אתה בכל זאת מתחרט?
אני לא מתחרט על דברים שהיו כרוכים בהתנהגותי בפרשה. נרמה לי שאם היה צריך, הייתי עושה שוב אותו הדבר. אני מיצר על זה שיש כל-כך מעט אנשים בצה"ל המוכנים להתי מודד בתוך המערכת על נושא בעל חשיבות עליונה ועקרונתית, שההשלכות שלו הן ברורות. מחליא אותי עד כדי קבס כשאני נפגש עם קצינים בכירים בהודמוניות חברתיות והם לוחצים לי יד ואומרים לי כל הכבוד, או אומרים שעל חלק מהדברים הם מסכימים, אבל אין לזה המשך כפורומים המתאימים. זה מחליא.

אתה מרגיש כאילו הפקרת את הצבא?
הצבא לא בנוי על ארס אחד. אין לי שיעוץ גדלות. תרמתי לצבא את המיטב כעשר שנים. לולא התגלגל ככה, הייתי ממשיך ועושה את זה הלאה. אני מקווה שאחריים יעשו מה שהם יכולים.

יש סיכוי שתחזור לצבא, כשהי רמטכ"ל הבא ייבנס לתפקיד?
אם הרמטכ"ל הבא יחשוב שאני יכול להביא תועלת, בוודאי שאחזור. הלכתי לצבא מרצוני. אני גם מוכן עכשיו להמשיך ולשרת במילואים, אבל ברור לי שער אפריל 1987, שהוא מועד סיום הקרנציה של הרמטכ"ל, לא יקראו לי למילואים.

מה אתה עושה עכשיו?
נח על זרייה-ההילה. אני מובטל, אני משלם את המיור.

זה מחיר כבד?
לא.

מרואיין ורד
אני מובטל. אני משלם את המחיר!

קאים לא רוצים שהנושא ייבחו, כי מלבד חברי כנסת כמו יוסי שריד, כל היתר הצביעו בעד המילחמה, כולל רבין. זה לא אומר שהצבא לא צריך לנתח לעצמו את סיבות הכישלון.

ובכל זאת, עזבת את הצבא ולא נשאת בדי לנסות לשנות.
בעיקבות התכתבים שהגדירו מישחק מכור — כלומר אי-אישור להציג את העבודה כפורום מטכ"ל, אמרתי לרמטכ"ל שאיבתי את האמון בו כארס וכמפקד, ושאני לא יכול לשרת תחתיו ואני מבקש להשתחרר.

הוא הסכים מייד?
היתה השתייה מסוימת, ואחרי שחזרתי על בקשתי בלישכת השר היא אושרה.

אתה מרגיש הזדהות עם אלי גבע?
אני לא מכיר את אלי גבע אישית, ואני לא בטוח שיש מקום להשוואה.

יש אולי השוואה מבחינת המניעים המוטיביים.
אפשר לומר, זו דעתך.

הצעד שלך של ההתפטרות היה צעד מוסרי?
כן, ודאי שהיו לי התלבטויות.

אתה לא חושב שאילו היית נשאר, יכולת לשנות מבנים?
היו לי שלוש נקודות של שיקולים מוסריים.

מה דעתך על סבב המינויים האחרון במטכ"ל?
אני הייתי מציע שאם רוצים לשכנע סגנים וסרנים לכהן בתפקידים קרנציה מספיק ארוכה כדי שיוכלו לצבור ידע ונסיון, אז שלא יראו להם רוגמה של קרנציות של אלופים לשישה חודשים. יש בכך משום סטנדרטים כפולים. זה הורס כל

תיאטרון צריך להיות שחקן, או שמבקר סיפרות צריך להיות סופר.

איפה היית בשרות-הסדר שלך?
את השירות הסדר עשיתי בשריון, ושם קצת זחלו דווקא. את מילחמת ששת-הימים עשיתי בכוח שהגיע עד פורט-אופיק, אבל זה לא מעלה ולא מוריד. הבעיה היא לא אם זחל או לא. אלא למה לא הושגו המטרות הצבאיות ואיך עושים שמיקרה כזה לא יקרה יותר.

אתה באמת חרד לגורל המערכת, או שנעלבת מבחינה מיקצועית?
שירתי עשר שנים בצבא-הקבע ועסקתי בניתוח-מערכות. אם היו מקבלים שניים מכל הרעיונות שלי, הייתי המאושר באדם, וזה נוגע גם לעבודה הזאת.

מאז מילחמת ההתשה, ב-1970, צה"ל לא ממלא את הצפיית.

שרהביטחון רבין אמר לי שהוא מקבל שבשתי המילחמות האחרונות צה"ל לא מימש את חצי הצפייות שחלו בו. אני גם חושב שמחדלים וכיננויות הן תופעות ממאירות.

אז אולי אתה לא טוב מבחינה מיקצועית?
רבין עבר על העבודה וההתבטאות שלו לגבי היתה שאני ילד-פלא, ואני מאוד מבוסס מבחינה מיקצועית. אז נעבור לנושאים העיקריים ויש הרבה כאלה.

מה דעתך על סבב המינויים האחרון במטכ"ל?
אני הייתי מציע שאם רוצים לשכנע סגנים וסרנים לכהן בתפקידים קרנציה מספיק ארוכה כדי שיוכלו לצבור ידע ונסיון, אז שלא יראו להם רוגמה של קרנציות של אלופים לשישה חודשים. יש בכך משום סטנדרטים כפולים. זה הורס כל

היו לנו בעבר אשליות לגבי כוח הכלי-כוח של הכצצות מהאוויר. הן לא היו כלי-כוח עיליות במילחמת העולם השנייה, וגם לא עכשיו”

מגלה עירנות מספקת לנושאים שהם בנפשו. לא קמה צעקה שהיתה צריכה לקום. מורי ורבי, הפרופסור יהושפט הרכבי, פירסם את הזווית שלו לגבי בעיות הביטחון של ישראל. ומה קרה? אז היה מאמר וחצי בעיתון וזהו. ואמרו שהוא יצא מדעתו, וזה אחד האנשים השפויים שאני מכיר. אני חושב שאני אצלנו עירנות לבעיות כיס חון, מטאטאים את הנושאים מתחת לשטיח ואז יש ביונות.

כלומר?
מאז 1970, מילחמת-ההתשה, היתה נקודת-מיפנה, ואחריה באה מילחמת יום-הכיפורים, ואי-היכר מילחמת שלום-הגליל או לבנון, אם את רוצה, וכולם עוברים לסדר היום.

אני מאמין שהמעט שאני יכול לעשות זה שיש ביונות. (המשך בעמוד 34)